

tyczne w cieczy ciężkiej rośnie linjowo w miarę zagłębiania się pod swobodną powierzchnią. Wyraz γz w równaniu /10/ możemy napisać: $\gamma \cdot 1^{\text{st}} \cdot z$; wtedy $1^{\text{st}} \cdot z$ oznacza objętość słupa o podstawie = jednostce pola i wysokości z .

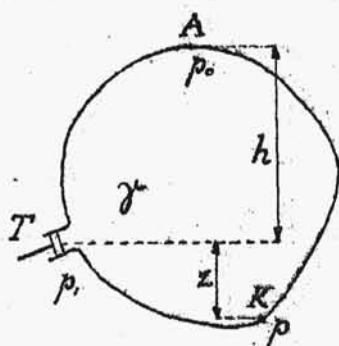
Wówczas wypowiemy słowami twierdzenie, zawarte w równaniu /10/ w taki sposób: Ciśnienie hydrostatyczne (p) w każdym punkcie cieczy jest równe ciśnieniu na swobodnej powierzchni (p_a) , zwiększonemu o ciężar słupa cieczy, którego podstawa jest równa jednostce pola, a wysokość jest równa (z) odległości tego punktu od swobodnej powierzchni cieczy .

34. PRAWO PASCALA /1623-1662/.

Niech ciecz ciężka będzie zawarta w naczyniu zamkniętem. Niech w jednym miejscu, w naczyniu, znajduje się mały tłoczek T , szczelnie dopasowany i mogący poruszać się bez tarcia. Przypuśćmy, że tłoczek T jest wciskany do wnętrza naczynia z taką siłą, że w miejscu zetknięcia się tłoczka z cieczą istnieje ciśnienie hyd-

rostatyczne p_1 . Jakie będzie ciśnienie w jakimkol-

wiek punkcie A , albo K naczynia? Obierzmy w naczyniu najwyższy punkt A , który możemy uważać, jako będący na pewnej swobodnej powierzchni cieczy; niech tu panuje ciśnienie p_0 . Wówczas:

rys.4.

$$p_1 = p_0 + \gamma h.$$

Oznaczywszy ciśnienie w K przez p , napiszemy:

$$p = p_0 + \gamma(h + z),$$

albo po wyrugowaniu p_0 :

$$p = p_1 + \gamma z,$$

co, zresztą, można było napisać wprost, porównywując ciśnienie przy T i w K .

Wciśnijmy tłoczek T silniej do wnętrza, wywierając ciśnienie przy T równe p_2 , wówczas ciśnienie w dowolnym punkcie K wzrośnie o tę samą różnicę $p_2 - p_1$, gdyż obecnie w K będzie ciśnienie:

$$p' = p_2 + \gamma z$$

a zatem wzrosło o

$$p' - p = p_2 - p_1.$$

Stąd wnioskujemy, że zwiększenie ciśnienia w którymkolwiek miejscu cieczy powoduje takie samo co do wartości zwiększenie ciśnienia we wszystkich punktach

cieczy, bez względu na kierunek samego ciśnienia.

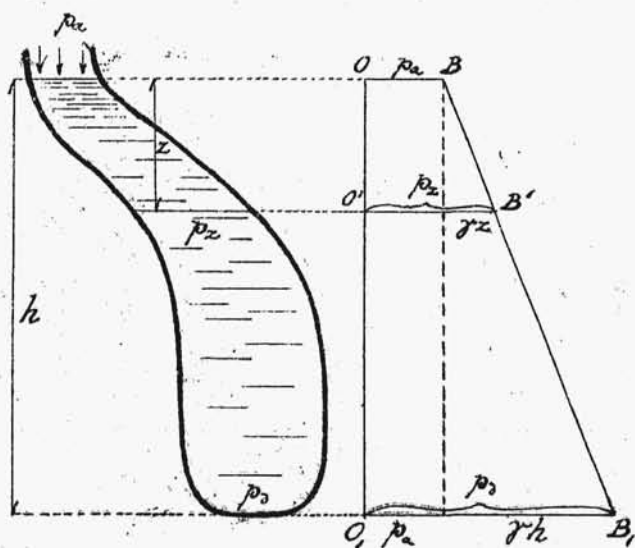
35. WYKRESY CIŚNIEŃ.

Z dużym pożytkiem nieraz będziemy korzystali z wykresów, wskazujących przejrzyste na rozkład

ciśnień w cieczy.

Postępować będziemy w taki sposób:

Niech będzie naczynie napełnione cieczą o cięż. wł. γ do wysokości h . Na swobodną powierzchnię niech działa ciśnienie p_a .

rys:5.

Na samym dnie

otrzymamy ciśnienie zgodnie z równaniem /10/:

$$p_0 = p_a + \gamma h$$

Prowadzimy prostą pionową OO_1 od punktu O odkładamy odcinek OB , przedstawiający w pewnej skali wartość ciśnienia p_a ; od punktu O_1 , przy dnie, odkładamy odcinek O_1B_1 , w tej samej skali, równy ciśnieniu $p_a + \gamma h$, wreszcie łączymy prostą punkty B, B_1 i otrzymujemy wykres OO_1B_1B .